

Sivistystoimiala, Lasten ja nuorten kasvu -vastuualue

Miten Lahti vastaa lasten ja nuorten lähipalveluiden muutostarpeisiin?

Esitys lasten ja nuorten lähipalveluiden muutostarpeista ja vaikutuksista toimitilakannassa 2014

Lasten ja nuorten kasvu -vastuualueen tarkennetut palvelurakenne-esitykset kohdistuvat varhaiskasvatus-, perusopetus- ja nuorisopalveluihin vuosille 2015 – 2017. Palveluverkkoon esitetyillä muutoksilla on merkittäviä taloudellisia, toiminnallisia ja henkilöstövaikutuksia. Esityksen vaikutukset ja muutokset huomioidaan vuosien 2015 - 2017 talousarviovalmistelussa ja kevään YT-menettelyssä. Esitys tarkentaa aiempia palveluverkkotarkasteluja.

Esityksessä kuvataan muutostarpeita sekä tarjotaan vaihtoehtoja ja suuntaviivoja keskusteluun.

Esiopetusta ja koulunkäyntiä samoissa tiloissa

Tulevaisuudessa esi- ja perusopetusta sijoitetaan mahdollisimman paljon yhteisiin tiloihin. Mikäli kouluissa on tilaa ja päiväkodeissa täyttä, siirretään esiopetusryhmiä kouluille. Koulutilojen päivittäistä käyttöastetta kohotetaan ja oppilaspaikkakapasiteettia kasvatetaan opetustuntien uudella sijoittelulla.

Esityksen mukaan vuosina 2015 – 2017 siirtyy vuosittain 2-3 uutta esiopetuksen toimipistettä koulujen tiloihin. Tällöin varhaiskasvatuspalveluissa voidaan osin välttyä uusilta investoinneilta sekä luopua pienistä ja huonokuntoisista päivähoitotiloista.

Samalla uudistetaan toimintatapoja ja vahvistetaan lasten ja nuorten kasvua edistävää toimintaympäristöä. Päivähoidon ja koulun toimintakulttuurien yhtenäistäminen sekä yhteiset kasvatus- ja opetus suunnitelmat tukevat lasten koulupolkua.

Lapset isompiin, hyväkuntoisiin päiväkoteihin

Varhaiskasvatuksen kasvaviin palvelutarpeisiin vastataan uusilla investoinneilla ja koulukiinteistöjen tilatarkastelulla. Palvelurakenteen kehittämistä mahdollistetaan lisäksi yksityistä päivähoitoa tukemalla.

Vuonna 2015 valmistuvat päiväkodit Ahtialaan ja Riihelään, Metsäkankaan koulurakennuksen peruskorjaus päiväkotikäyttöön sekä Jalkarannan ja Liipolan monitoimitalot. Seitsemän huonokuntoista päiväkotikiinteistöä poistuu käytöstä.

Keskustan päiväkotijärjestelyt selvitetään kuluvan vuoden aikana. Humpulan päiväkotia ja Onnelantien päiväkodin Huvila-rakennusta korvaavan uuden päiväkodin on tarkoitus valmistua 2016. Eteläisen Lahden alueelle tarvitaan uudisrakennus korvaamaan Mustikkamäen ja Hennalan päiväkodit.

Esitykseen sisältyy ryhmäperhepäivähoidon vähentäminen sekä näiden paikkojen korvaaminen koulujen tiloilla esiopetuksen osalta. Lisäksi selvitetään mahdollisuus Iita-, viikonloppu ja vuorohoidon keskittämiseen sekä ostopalvelujen korvaamiseen palvelusetelimallilla.

Esityksen mukaan Anttilanmäen kiinteistössä jatkuu suomenkielinen esi- ja alkuopetus. Kiinteistön peruskorjaus mahdollistaisi myös ruotsinkielisen päivähoidon ja peruskoulun sijoittumisen Anttilanmäkeen.

Koulutilojen käyttöä tehostetaan

Keskusta-alueella esitetään selvitettäväksi Lotilan ja Tiirismaan koulujen toiminnallista ja hallinnollista

yhdistymistä vuonna 2016. Samalla Harjun alakoulun toimintaa esitetään yhdistettäväksi Lotila-Tiirismaan kouluun sekä Harjun koulun kiinteistöstä luopumista. Tämä Harjun, Lotilan ja Tiirismaan koulujen tilankäytön ja toiminnallisen yhteistyön selvitys käynnistetään kuluvana vuonna.

Tiirismaan peruskoulun osalta tilaratkaisuja tarvitaan, kun oppilasmäärä kasvaa huomattavasti Kariston alueen 7.-9. luokkalaisilla. Järjestämällä keskusta-alueen opetusta vältetään Kariston 7.-9. luokkien 14 milj. euron kouluinvestoinnit.

Samassa yhteydessä käynnistetään selvitys Tiirismaan lukion toiminnan siirtämisestä toiseen kiinteistöön vuosina 2017 – 2018. Vaihtoehtona tutkitaan muun muassa koulutus konsernilta vapautuva Kannaksenkadun Muotoiluinstituutin kiinteistö.

Tänä vuonna arvioidaan myös Lahden kaupungin ja Lahden yhteiskoulun (LYK) säätiön välinen sopimus sekä mahdolliset muutokset oppilaaksiotossa. Lähtökohtana on, että vuodesta 2015 alkaen lahtelaiset oppilaat hakeutuvat painotettuun opetukseen 7. luokalta nykyisen 6. luokan sijaan.

Eteläisen alueen perusopetuksen toimitiloihin haetaan kokonaisratkaisua, jonka yhteydessä arvioidaan Launeen koulun korjaamisen tai uudisrakentamisen laajuus, Renkomäen lisätilan tarve sekä eteläisen alueen 7.-9. luokkien opetuksen järjestäminen kokonaisuutena. Tähän liittyen esitetään Salinkallion yläkoulun toiminnan yhdistymistä Launeen ja Salpausselän yläkouluihin sekä Salinkallion koulukiinteistön käytöstä luopumista vuosina 2016 - 2017.

Tänä vuonna käynnistyy **läntisellä alueella** Salpausselän peruskoulun vuokrasopimuksen uusiminen sekä perusparannuksen suunnittelu.

Itäisellä alueella Ahtialan koulu tarvitsee lisätilaa, vaikka Kariston yläkoululaisten koulupolku esityksen mukaan jatkuukin Tiirismaan koulussa. Ahtialassa lisätilaa toivotaan osoitettavan kirjaston tiloista vuonna 2015, mihin liittyy selvitys kirjaston jatkosta.

Nuorisopalvelut hakee uudenlaisia toimintakonsepteja

Nuorisopalveluissa suunnitellaan keskustan erillisten toimipisteiden yhdistämistä yhdeksi toimintakeskukseksi Sammonkadulle koulutus konsernilta vapautuviin tiloihin. Ahtialan alueelle mietitään uutta nuorisotilaratkaisua nykyisen vuokratilan asemasta. Samalla selvitetään uudenlaista toimintakonseptia Ahtialan koulun yhteydessä. Myös Launeelle tarvitaan uusi nuorisotila, esimerkiksi nykyisen Liipolan päiväkodin tiloihin. Hankesuunnitelman mukaisesti Metsäkankaan koulu ollaan kunnostamassa paitsi päiväkotin myös nuorisotilakäyttöön.

Koulujen ja nuorisopalveluiden uutena yhteistyömuotona kehitetään muun muassa koulunuorisotyötä. Lukuvuoden 2014 - 2015 alkaessa kaikilla alueilla on yksi koulunuorisotyöntekijä osana nuorisotakuun toimenpiteitä.

Esityksen käsittelyn eteneminen

Seuraavaksi esitys lähtee lausuntopyynnöille toimintayksiköihin, vanhempainyhdistyksille, nuorisovaltuustolle.

Tarvittavia täsmennyksiä ja tarkennuksia tehdään alkusyksyksi.

Asia etenee syksyn 2014 kuluessa sivistyslautakunnan käsittelyyn ja kaupunginvaltuustoon osana Lahden kaupungin talousarviovalmistelua 2015 – 2017.

Lisätiedustelut

Lahden kaupungin sivistystoimiala, Lasten ja nuorten kasvu -vastuualue

Lassi Kilponen, vastuualuejohtaja; opetus- ja kasvatusjohtaja, Perusopetuspalvelut, puh. 044 716 1328

Mika Harju, päivähoitojohtaja, Varhaiskasvatuspalvelut, puh. 050 559 7901

Jouni Kivilahti, nuorisotoimenjohtaja, Nuorisopalvelut, puh. 050 518 4492

TAUSTAA

Lahden kaupungin strategiassa mainittu tavoite lapsiystävällisemmän kaupungin kehittämisestä merkitsee palveluverkon kehittämisen näkökulmasta, että suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti tavoitellaan taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävää toimitilojen ja palvelupisteiden kokonaisuutta. Käytettävissä olevat taloudelliset resurssit pitää pystyä kohdentamaan ensisijaisesti itse toimintaan: lasten ja nuorten palveluiden järjestämiseen, hyvän oppimisen ja kasvun tukemiseen.

Esityksen taustalla on myös valtuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma, jonka mukaan muun muassa tilankäyttöä tehostetaan, tilakantaa ja –investointeja karsitaan.

Suunnitelmassa täsmennetään lasten ja nuorten lähipalveluiden suhdetta yleiskaavatyöhön sekä toimitilojen käytölle asetettavia tavoitteita. Alueelliset tarkennukset perustuvat Lahden teknisen ja ympäristötoimialan keväällä 2013 valmistuneisiin tilastoalueittaisiin ikäryhmittäisiin väestöennusteisiin. Väestöennusteiden perusteella lasten ja nuorten määrä kasvaa aikaisemmin ennustettua enemmän ja aikaisemmin. Erityisesti on huomioitava lasten määrän nopea kasvu jo kaavoitetuille ja rakentuvilla asuinalueilla Karistossa ja Renkomäessä.

Yleiskaavasunnittelun mukaan asuinalueillakin on elinkaari. Asuinalueen palvelutarve muuttuu lapsiperheiden palvelutarpeesta ikäihmisten palvelutarpeeksi 20 -30 vuodessa, mikä taas rakennusinvestointien näkökulmasta on liian lyhyt aika. Kaupunki voi tasoittaa palvelukysynnän huippuja sekä kasvuennusteen ja toteuman välistä kuilua joustavilla tilaratkaisuilla. Olemassa olevia tiloja on mahdollista kehittää ja laajentaa joustavasti modulimallin avulla.